

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Formålet med lovforslaget er at udvide kredsen af præster, som medlemmer af folkekirken kan løse sognebånd til. Lovforslaget afgrænser, hvilke præster der fremover kan løses sognebånd til.

Lovforslaget er udarbejdet, som opfølgning på menighedsrådsvalget i november 2008. I forbindelse med forberedelsen af dette valg kunne Kirkeministeriet i modsætning til tidligere konstatere, hvilke præster der havde modtaget sognebåndsløsere, da der forud for valget blev oprettet en elektronisk sognebåndsløserprotokol (SBL-registeret). Kirkeministeriet kunne ved hjælp af protokollen konstatere, at der var ca. 24 præster, der havde modtaget sognebåndsløsere i strid med lovens bestemmelser, idet præsterne ikke var ansat som tjenestemænd.

Så snart det blev konstateret, at en række medlemmer af folkekirken fejlagtigt måtte være af den opfattelse, at de havde løst sognebånd til de pågældende præster, rettede Kirkeministeriet henvendelse til de præster, som havde modtaget sognebåndsløsere, med henblik på at få bragt forholdet i overensstemmelse med gældende ret.

Disse erfaringer har imidlertid henledt Kirkeministeriets opmærksomhed på, at der synes at være et praktisk behov for, at medlemmer af folkekirken kan løse sognebånd til andre præster, end dem der er mulige i henhold til den gældende lov om medlemskab af folkekirken.

Kirkeministeriet finder ikke længere, at det er tidsvarende, at retten til sognebåndsløsning skal være afhængig af præstens ansættelsesform. Det er endvidere ministeriets opfattelse, at det virker uhensigtsmæssigt - og ulogisk for den enkelte sognebåndsløser - at det er præstens ansættelsesforhold, som er afgørende for, om præsten kan modtage sognebåndsløsere.

2. Gældende ret

Med vedtagelsen af lov af 4. april 1855 om løsning af sognebånd fik ethvert medlem af en sognemenig-

hed ret til i det hele at slutte sig til en anden præst end sognets. Oprindeligt var der alene tale om et forhold mellem sognebåndsløseren og vedkommende præst, men ved lov af 10. maj 1912 om menighedsråd blev der åbnet mulighed for, at sognebåndsløsere kunne lade sig opføre på valglisten i de sogne, hvortil de var knyttet gennem sognebånd.

Lov nr. 284 af 30. juni 1922 om sognebåndsløsning og brugen af kirkerne medførte en endelig ophævelse af det i ældre dansk ret hjemlede sognebånd, idet der med loven blev givet personer, der ikke var medlemmer af menigheden, adgang til at få kirkelige handlinger udført af menighedens præst, når denne var villig til at betjene dem, uden at der hertil krævedes samtykke fra vedkommendes egen præst.

De væsentligste af de nugældende bestemmelser om sognebåndsløsning findes i kapitel 4 i lov nr. 352 af 6. juni 1991 om medlemskab af folkekirken, kirkelig betjening og sognebåndsløsning med senere ændringer. Af lovens § 10, stk. 1, fremgår, at sognebåndsløsning kan ske ved at slutte sig til sognepræsten for en anden menighed. Der kan således i henhold til bestemmelsens ordlyd ikke løses sognebånd til præster, der er ansat ved stiftelser eller institutioner, eller til valgmenighedspræster. Tilsvarende kan der ikke løses sognebånd til en konstitueret præst, og denne kan heller ikke modtage sognebåndsløsere på den sognepræsts vegne, i hvis stilling denne er konstitueret. Der kan heller ikke i medfør af gældende ret løses sognebånd til overenskomstsatte præster, men kun til tjenestemandsansatte præster. Dette fremgår ikke direkte af ordlyden af § 10, stk. 1, men kan udledes af bemærkningerne til bestemmelsen. Det fremgår således bl.a. heraf, at det ikke anses for nødvendigt eller hensigtsmæssigt at give mulighed for sognebåndsløsning til midlertidige hjælpepræster. Betegnelsen "midlertidig hjælpepræst" benyttes ikke længere, da den i de seneste år er blevet erstattet med den almindelige titulering: "sognepræst". Af Finansministeriets cirkulære nr. 6585 af 4. september 1989 om overenskomst for midlertidige hjælpepræster m.fl. fremgår imidlertid, hvordan en midlertidig hjælpepræst defi-